

Vergaderjaar 2012–2013

26 991

Voedselveiligheid

Nr. 363

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 juni 2013

In het Algemeen Overleg NVWA van 30 januari jl. (Kamerstuk 26 991, nr. 341) heb ik toegezegd u te informeren over het auditrapport QLL en mijn standpunt ten aanzien van de toezichtfaciliteiten die in 2011 zijn verleend aan de stichting QLL. Dit mede naar aanleiding van de eerder gedane toezegging in de brief van 6 september 2012 (Kamerstuk 26 991, nr. 337). QLL is het kwaliteitssysteem van de diertransport- en verzamelsector. Achtereenvolgens zal ik ingaan op de rol van QLL in de handhaving van het dierenwelzijn, de faciliteiten die zijn verleend aan QLL en de uitkomsten van de vervolgaudit van de NVWA. Tot slot zal ik mijn beleidsreactie en besluit toelichten.

Dierenwelzijn bij transport

Het dierenwelzijn bij het transport van dieren is voor mij een belangrijk speerpunt van mijn beleid. Naleving van de wet- en regelgeving en verbetering van het dierenwelzijn zijn voor mij wezenlijke elementen van dat beleid.

De verantwoordelijkheid voor de naleving ligt bij het bedrijfsleven. Alle betrokken sectorpartijen bij het transport dienen de wet- en regelgeving ten aanzien van dierenwelzijn na te leven. Dierenwelzijn behoort een geïntegreerd onderdeel te zijn van de bedrijfsvoering in de transportsector. Toezicht op de naleving en handhaving zijn noodzakelijk om het dierenwelzijn te borgen.

De verantwoordelijkheid voor de controle op deze naleving ligt primair bij de overheid. Wel is het zo dat naarmate de borging van de naleving beter is geregeld, bijvoorbeeld als gevolg van een kwaliteitssysteem, de overheid meer risicogericht toezicht kan uitoefenen. In dat licht ben ik voorstander van private systemen die beogen de kwaliteit te garanderen.

Kwaliteitssysteem QLL

De diertransportsector werkt sinds 2011 met het private kwaliteitssysteem QLL. QLL heeft tot doel het welzijn tijdens het transport van landbouw-

huisdieren te borgen en verspreiding van dierziekten tijdens transport of tijdens het verzamelen te voorkomen. Voordien bestonden meerdere kwaliteitssystemen. Reeds aan deze voorgangers van QLL waren faciliteiten op het gebied van overheidstoezicht verleend. De faciliteiten verlegden het toezicht naar andere, minder belastende momenten voor bedrijven of betekenden een verruiming van de mogelijkheid tot het verzamelen van dieren van meerdere bedrijven.

In geen geval zijn verantwoordelijkheden overgedragen. De overheid, i.c. de NVWA, is steeds verantwoordelijk gebleven voor het toezicht op de naleving en de handhaving.

De faciliteiten zijn:

- Stalkeuring in plaats van klepkeuring bij varkensexporten
- Exportkeuring in afwezigheid van de veewagen bij kort transport (< 8 uur) van varkens
- Een tweede verzamelslag van slachtschapen en -geiten
- Een tweede verzamelslag van kalveren jonger dan 12 weken
- Mogelijkheid van het verzamelen van weiderunderen
- Lossen van kalveren op 2 adressen per vervoerseenheid in plaats van 1 adres per vervoerseenheid

Resultaten vervolgaudit NVWA

In september 2012 bleek het QLL-systeem onvoldoende borging te bieden. Besloten is om QLL de mogelijkheid te geven het systeem te verbeteren en de NVWA de opdracht te geven het systeem opnieuw te beoordelen in een vervolgaudit. Ik heb u toegezegd dat ik mede op basis van deze beoordeling een besluit zal nemen over eventuele continuering van de toezichtfaciliteiten. De vervolgaudit van de NVWA is bijgevoegd (QLL-vervolgaudit 2012, januari 2013) (zie bijlage).

De vervolgaudit van de NVWA geeft als conclusie dat veelbelovende zaken in gang zijn gezet of in gang gezet zullen worden, maar dat de implementatie en/of het effect hiervan nog onvoldoende en onvoldoende aantoonbaar is. Als oorzaken worden gegeven de korte periode na de vorige audit en de moeizame besluitvorming binnen QLL door de veelheid aan partijen en belangen. De volgende verbeteringen zijn al wel zichtbaar: de deskundigheid van de controleurs is toegenomen, het stelsel van controles en herstelcontroles begint te werken en de afstemming met de NVWA is gegroeid. Verbeterpunten zijn het op het juiste tijdstip laten vertrekken van de transportwagen, de uitvoering van de herstelcontroles door QLL en de opvolging van meldingen van de NVWA.

Naast de audit heb ik eind 2012 onaangekondigde vervoerscontroles bij deelnemers van QLL laten uitvoeren door de NVWA om de mate van naleving te toetsen. Van de ruim 80 controles van varkensexporten was bij 1 transport het dierenwelzijn geschaad en bleek bij 11 transporten sprake te zijn van administratieve overtredingen. Dit heeft geleid tot 11 schriftelijke waarschuwingen en 1 proces verbaal.

Het bestuur van QLL heeft aangekondigd om per 1 september 2013 een meer risicogericht systeem van controles in te voeren. Slecht presterende bedrijven krijgen meer controles. Het nieuwe systeem van QLL is bijgevoegd (zie bijlage¹).

Besluit

QLL is sinds haar start in 2011 meerdere keren onderzocht. Hoewel er verbeteringen zijn, blijkt nog steeds dat een totale beoordeling niet goed mogelijk is omdat er steeds verbeterplannen nodig zijn om tekortko-

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer

mingen op te heffen. Borging van het dierenwelzijn en diergezondheid kan zo onvoldoende gegarandeerd worden. Ook de laatste audit laat zien dat een eindoordeel om deze reden niet goed mogelijk is. Tegelijkertijd heeft uw Kamer de overheid verzocht de controles zelf ter hand te nemen (motie Thieme, Kamerstuk 26 991, nr. 304, 18 januari 2011) en certificaten te ontnemen bij overtredingen van transporteurs (motie Graus, Kamerstuk 33 000 XIII, nr. 128, 16 december 2011).

Nu onvoldoende borging van dierenwelzijn en diergezondheid kan plaatsvinden zal ik de toezichtfaciliteiten die zijn verleend aan QLL intrekken per 1 januari 2014. Heroverweging kan slechts plaatsvinden indien QLL mij duidelijke garanties kan geven dat alle tekortkomingen op dat moment zijn opgelost en het verbeterplan volledig ten uitvoer is gebracht. De NVWA heeft de opdracht gekregen om per direct de invoering van de klepkeuring bij varkenstransporten per 1 januari 2014 voor te bereiden. Concreet betekent dit dat 20 fte aan dierenartsen geworven gaan worden. De dierenartsen zullen op retributiebasis worden ingezet. Tot 1 januari 2014 blijft de «stand-still» ten aanzien van de faciliteiten van kracht.

Ik heb het bestuur van QLL op de hoogte gebracht van mijn besluit. Ik zal u eind 2013 informeren over de voortgang.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
S.A.M. Dijkema